



STUDIJŲ DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas	Kodas
Semiotikos įvadas	

Dėstytojas / a (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantis (-i): asist. dr. Paulius Jevsejevas	Filologijos fakultetas, Literatūros, kultūros ir vertimo tyrimų institutas, A. J. Greimo semiotikos ir literatūros teorijos centras
Kitas / a (-i):	

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) tipas
Pirmoji	Pasirenkamas

Įgyvendinimo forma	Vykdymo laikotarpis	Vykdymo kalba (-os)
Auditorinė	Rudens semestras	Lietuvių k.

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai: Nėra	Gretutiniai reikalavimai (jei yra):

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5	130	32	98

Dalyko (modulio) tikslas
Suprasti pagrindines semiotikos sąvokas, problemas, taikymo sritis

Dalyko (modulio) studijų rezultatai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
Dalyką išklause studentai: – suvoks XX a. susiformavusios modernios semiotikos problematikos pagrindus, savitą ženklo ir prasmės kaip tiriamosios ir praktinės problemos statusą.	probleminis dėstymas, demonstravimas, grupės diskusijos, seminarai, pateikčių pristatymas.	Kaupiamasis vertinimas; vertinami: 1) darbas seminaruose (dalyvavimo diskusijose aktyvumas ir argumentacijos pagrįstumas); 2) pranešimų rengimas ir pateikimas (dėstymo logika, sąvokų tikslumas); 3) egzamino rašto darbas.
– supras svarbias struktūrinės semiotikos sąvokas: diskursas, tekstas, struktūra, naratyvumas, intertekstualumas, sąveika.	probleminis dėstymas, grupės diskusijos, seminarai, pateikčių pristatymas.	

Temos	Kontaktinio darbo valandos							Savarankiškų studijų laikas ir užduotys	
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminarai	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Praktika	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas	Savarankiškai atliekamos užduotys
1. Diskursas kaip mokslinio tyrinėjimo paradigma. Diskurso sąvoka semiotinėje kalbos ir reikšmės teorijoje. Diskursyvinė reikšmė ir prasmė. Reikšmės refleksyvumas. Diskursas ir naratyvumas. Diskursas ir medijos.	5		2					15	Paskaitų medžiagos analizė, analitinis mokslinės literatūros skaitymas, diskusijos ir medžiagos analizė seminaruose
2. Diskursyvumas ir egzistencija. Greiminis aktantinės sintaksės modelis kaip būdas teoretizuoti diskursyvinę reikšmę. Subjekto ir objekto vaizdavimasis per santykį. Posesyvnis santykis su vertingu objektu. Kanoninė naratyvinė schema – ypatingo veiksmo vertingam objektui įgyti vaizdavimosi sintaksė. Nuo ypatingo veiksmo prie ypatingos patirties. Išgyventos prasmės santykis su vertingu objektu. Laimė turėti ir/arba mėgautis – objektinio vertės santykio su pasauliu diskursyvinis vaizdavimasis skirtingose medijose ir raiškos praktikose. Skirtingų objektinio santykio su pasauliu tipų etinės implikacijos. Vartojimo verčių sistema. Sąveikos ir prasmės režimai.	5		2					15	Paskaitų medžiagos analizė, analitinis mokslinės literatūros skaitymas, diskusijos ir medžiagos analizė seminaruose
3. Subjektyvė. Diskursas ir subjektyvės raiška, modeliavimas, formavimas ir reprezentavimas. Sakymo problematika skirtingose medijose ir raiškos praktikose. Sakymas ir sąveika.	4		2					15	Paskaitų medžiagos analizė, analitinis mokslinės literatūros skaitymas, diskusijos ir medžiagos analizė seminaruose
4. Diskursyvumas ir visuomenė. Semiotinė kritika. Ideologija ir mitas.	4		2					15	Paskaitų medžiagos analizė, analitinis mokslinės literatūros skaitymas, diskusijos ir medžiagos analizė seminaruose
5. Semiotinė kultūros teorija. Modeliavimas ir modeliuojančios sistemos. Centras ir periferija. Semiotinė ir nesemiotinė erdvė, riba, semiosfera. Kultūra ir nekultūra. Kultūra ir gamta.	2		2						Paskaitų medžiagos analizė, analitinis mokslinės literatūros skaitymas, diskusijos ir medžiagos analizė seminaruose
6. Nediskursyvinė subjektyvės steigtis. Suvokimo ir aplinkos semiotinis teoretizavimas. Umweltas kaip biosemiotinės subjektyvės židinys.	2							15	Paskaitų medžiagos analizė, analitinis mokslinės literatūros skaitymas, diskusijos ir

Umweltas ir kalba. Umweltas ir semiosfera.									medžiagos analizė seminaruose
7. Egzamino rašto darbas								23	Rašto darbas pasirinkta tema (sąvokų aptarimas, tekstų analizė, tyrimas)
Iš viso	22		10					32	98

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Darbas seminaruose	50	Semestro metu	Seminaruose studentės/ai atlieka praktines užduotis (teorinių tekstų svarstymai ir literatūros ar susijusių tekstų analizės) ir dalyvauja diskusijose. Užduoties atlikimo ir dalyvavimo diskusijose vertinimas kartu sudaro seminarų dalies kaupiamąjį balą (daugiausia 5). <u>Praktinės užduoties atlikimas:</u> 2,5 – užduotis atlikta išsamiai, aptarti visi svarbūs teorinio arba analizuojamo literatūros ar susijusio teksto aspektai; aiškiai, nuosekliai (galimai nekonvencionaliai) pristatytos pagrindinės dalyko problemos ir sąvokos arba veiksmingai ir argumentuotai taikomi analitiniai terminai ir schemos; 1,5 – užduotis atlikta, bet aptarti ne visi svarbūs teorinio arba analizuojamo literatūros ar susijusio teksto aspektai; pagrindinės dalyko problemos ir sąvokos žinomos, bet aiškinamos nenuosekliai arba analitiniai terminai ir schemos taikomi nepateikiant apibendrinto rezultato; 0,5 – užduotis atlikta neišsamiai, neišskirti svarbūs teorinio arba analizuojamo literatūros ar susijusio teksto aspektai, teorinis arba analizuojamas grožinis tekstas atpasakojamas; pagrindinės dalyko problemos ir sąvokos tik įvardijamos, bet jų turinys nepaaiškinamas arba analitiniai terminai ir schemos taikomi neveiksmingai, negebant paaiškinti jų ryšio su teksto turiniu; 0 – užduotis neatlikta; <u>Dalyvavimas diskusijose:</u> 2,5 – studentė/as geba savais žodžiais suformuluoti probleminius klausimus ir mėgina į juos atsakyti, įdomiai gretina semiotikos dalyko problemas ir sąvokas su kitų dalykų problemomis ir sąvokomis, su literatūros ir kitų menų tekstais ar su kasdiene patirtimi, pasitelkia veiksmingus mintinius eksperimentus, geba pratęsti ir papildyti kitų diskusijos dalyvių mintis; 1,5 – studentė/as kelia probleminius klausimus, bet nebando į juos atsakyti, pastebi panašumus tarp semiotikos dalyko problemų ir sąvokų ir kitų dalykų problemų ir sąvokų, literatūros ir kitų menų tekstų ar kasdienės patirties, bet jų išsamiau neapibūdina, netaiko mintinių eksperimentų; 0,5 – studentė/as įsitraukia į diskusiją fragmentiškai, apibūdina savo įspūdžius ir patirtis, bet nesusieja jų su

			semiotikos dalyko problemomis ir sąvokomis, negretina šių problemų ir sąvokų su kitais dalykais ar literatūros ir kitų menų tekstais; 0 – diskusijose nedalyvaujama;
Egzamino rašto darbas studento suformuluota tema (apimtis – 10.000 sp. ženklų)	50	Sesijos metu	Išklause kursą studentė/ai rašo baigiamąjį egzamino darbą, kuriame apsversto pasirinktą semiotikos problemą, sąvoką, atlieka literatūros ar su semiotine literatūros problematika susijusio kitų menų, socialinių, kultūros ar politinių diskursų teksto ar reiškinių analizę. Vertinant darbą skiriami daugiausia 6 balai. Darbas vertinamas pagal keletą toliau nurodytų kriterijų, sudedant iš jų įverčių bendrą balą. <u>Sąvokų taikymas ir argumentacija:</u> 1,5 – sąvokos taikomos suvokiant jų turinį ir prasmingai jomis apibūdinant pasirinktą kontekstą ar pavyzdžius; sąvokos svarstomos problemiška, nuosekliai ir argumentuotai pristatant pastebėtus jų vartojimo sunkumus ar ribas; 0,5 – sąvokos taikomos turiningai, bet menkai siejamos su platesniu kontekstu ar pavyzdžiais; sąvokų vartojimas ar ribos svarstomos, bet šios pastabos pristatomos nenuosekliai argumentuojant; 0 – sąvokos taikomos neturiningai, jų vartojimas ar ribos neužklaunami; <u>Analizės nuoseklumas ir veiksmingumas:</u> 1,5 – remiantis teksto ar reiškinių semiotine analize naujai, originaliai interpretuojama jo prasmės visuma arba iš jos išskiriamas pasirinktas aspektas ir nuosekliai argumentuojama, kodėl verta jam skirti išskirtinį dėmesį; 0,5 – teksto ar reiškinių semiotinės analizės praktika sudaro sąlygas naujai suprasti ar paaiškinti tam tikrus jo aspektus, bet jo prasmės visumos interpretacija neatlikta, taip pat neišskiriamas išskirtinio dėmesio vertas aspektas arba jis išskiriamas neargumentuojant; 0 – teksto ar reiškinių semiotinė analizė nesudaro sąlygų originaliai interpretuoti jo elementus ar prasmės visumą, neargumentuojama, kodėl analizė neveiksminga; <u>Interpretacijos individualus, visuomeninis ar kultūrinis aktualumas:</u> 1,5 – teksto ar reiškinių analizės ir interpretacijos rezultatai susiejami su individualiais, visuomeniniais ar kultūriniais kontekstais ir leidžia tekste ar reiškinyje atpažinti tam tikrus bendrus dėsningumus arba

			parodyti, kaip teksto prasmės struktūros taikomos kituose kontekstuose; 0,5 – teksto ar reiškinių analizės ir interpretacijos rezultatai susiejami su individualiais, visuomeniniais ar kultūriniais kontekstais, bet tai nesudaro sąlygų tekste ar reiškinyje atpažinti bendrą dėsningumą ar perkelti atpažintų teksto prasmės struktūrą į kitus kontekstus; 0 – teksto ar reiškinių analizės ir interpretacijos rezultatai nesusiejami su individualiais, visuomeniniais ar kultūriniais kontekstais; <u>Stilius ir žaismė:</u> 1 – rašoma rišliai argumentuojant, išnaudojamos lietuvių kalbos ar kitų kalbų (su paaiškinimais) poetinės, filosofinės, konceptualinės galimybės, pasitelkiami išradingi pavyzdžiai ar mintiniai eksperimentai, naudojamosi studentei/ui gerai pažįstamų kontekstų ir sričių patirtimi; 0,5 – rašoma nuosekliai laikantis akademinio stiliaus, neišnaudojamos platesnės stilistinės kalbos galimybės, teikiami standartiniai pavyzdžiai, netaikomi mintiniai eksperimentai ar gerai pažįstamų kontekstų ir sričių patirtis; 0 – nesilaikoma akademinio stiliaus, rašoma nenuosekliai, nerišliai, nepagrįstai fragmentiškai.
--	--	--	--

Autorius (-iai)	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidykla ar internetinė nuoroda
Privaloma literatūra				
Algirdas Julius Greimas	2017	<i>Maupassant. Teksto semiotika: praktinės pratybos</i>		Versus aureus
Algirdas Julius Greimas	2004	<i>Apie netobulumą</i>		Baltos lankos
Eric Landowski	2016	<i>Prasmė anapus teksto. Sociosemiotinės esė</i>		Baltos lankos
Nijolė Keršytė	2016	<i>Pasakojimo pramanai</i>		Vilniaus universiteto leidykla
Daniel Chandler	2017	<i>Semiotics. The Basics</i>		Routledge
Roland Barthes	1972	<i>Mythologies</i>		The Noonday Press
Jurij Lotman	2004	<i>Kultūros semiotika</i>		Baltos lankos
Gunther Kress	2009	<i>Multimodality: A Social Semiotic Approach to Contemporary Communication</i>		Routledge
Papildoma literatūra				
Kęstutis Nastopka	2010	<i>Literatūros semiotika</i>		Baltos lankos
Jean-Marie Floch	2000	<i>Visual Identities</i>		Continuum
Nijolė Keršytė	2013	„Ideologija ir fikcija („Kietas riešutėlis“)“		Politologija, 69(1)
Paulius Jevsejevas	2022	„Sakymo raiška Vytauto Mačernio Vizijoje“		Literatūra, 64(1)

Atnaujinta 2023 08 22